

36 560 VII Jaarverslag en slotwet Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties 2023

Nr. 10 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2024

Hierbij zend ik u de antwoorden op de schriftelijke V-100 vragen over de jaarverantwoording 2023 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze vragen hebben betrekking op het thema beleidsreactie op prijsstijgingen van bouwmaterialen en energie.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge

Vragen en antwoorden gesteld aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het thema (6) Beleidsreactie op prijsstijgingen bouwmaterialen en energie

Vraag 1:

Hoeveel effect hebben incidentele energiesubsidies in de woningmarkt op de bestendigheid van de MKB-bedrijven in deze sector?

Antwoord:

Energiesubsidies kunnen grote effecten hebben op de bestendigheid van het MKB in de woningmarkt. Ze maken het aantrekkelijker voor gebouweigenaren om te investeren in woningen, bijvoorbeeld bij subsidies voor duurzame energie-installaties. Dit soort subsidies maakt het voor het MKB ook beter mogelijk om een bestendige markt te ontwikkelen. Naarmate de marktcapaciteit groeit en er meer innovaties komen, kunnen de kosten van producten ook gaan dalen en kan de markt verder opschalen. In die zin hebben subsidies dus een positief effect op de bestendigheid van de markt. Met de gunstige marktontwikkeling kan echter ook het punt komen dat het doelmatig is een structurele subsidie te verlagen of af te bouwen. Mogelijke veranderingen in subsidieregelingen kunnen vervolgens leiden tot onzekerheid bij consumenten en bij het MKB. Niettemin loont het voor woning- en gebouweigenaren ook zonder subsidie hun gebouw te verduurzamen. De meeste verduurzamingsmaatregelen verdienen zich ook zonder subsidie binnen tien jaar terug. Daarnaast wordt de komende periode Europese regelgeving, zoals de European Performance of Buildings Directive IV en de Energy Efficiency Directive verder uitgewerkt op het gebied van de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Ook hierdoor is het de verwachting dat er een continue vraag blijft naar producten en diensten van het MKB in de energiesector.

Vraag 2:

Bent u zich ervan bewust dat u veel meer kunt bereiken met toekomstbestendige (woon)subsidies? Hoe bepaalt u de maatschappelijke effecten van een subsidieregeling? Hoe toetst u de maatschappelijke effecten van een subsidieregeling?

Antwoord:

Ja, toekomstbestendige en langjarige subsidies hebben een groter effect dan tijdelijke regelingen. Als subsidies korte tijd bestaan of voortdurend veranderen, kunnen mensen er geen rekening mee houden en bereik je de mensen die nog op gang moeten komen of echt van de subsidie afhankelijk zijn onvoldoende. De maatschappelijke effecten van het Nationaal Warmtefonds, de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing en de Subsidie verduurzaming VvEs (SVVE) laten we jaarlijks monitoren door CBS en TNO. Het belangrijkste maatschappelijke effect van klimaatbeleid is uiteindelijk een minder grote klimaatverandering. Bij de regelingen zelf wordt niet de klimaatverandering gemonitord, dat gebeurt los van specifieke regelingen. De CO-2 besparing die gemoeid is met de genoemde regelingen wordt wel gemonitord. Daarnaast kijken we jaarlijks naar een aantal andere parameters bij de regelingen, zoals de typen maatregelen die worden genomen, de energielabels van de woningen waar de regelingen voor worden gebruikt en de inkomensgroepen die gebruik maken van subsidies en leningen.

Vraag 3:

Wat is de onderbouwing van het budget van 300 miljoen euro voor de stimulering van de woningbouw?

Antwoord:

De Startbouwimpuls (SBI) is in 2023 ontwikkeld om door te kunnen bouwen in veranderende marktomstandigheden. Hiermee kan de verwachte bouwdip voor 2024 en 2025 beperkt worden. Door de economische tegenwind hadden projecten een laatste zetje nodig om tot realisatie over te gaan, zodat woningen die al vergund waren snel gebouwd kunnen worden. Voor dit crisisinstrument waren geen middelen beschikbaar.

Het budget van € 300 mln. voor de Startbouwimpuls is als volgt tot stand gekomen: met Voorjaarsnota 2023 is in eerste instantie € 250 mln. beschikbaar gesteld voor de Startbouwimpuls vanuit de middelen van de Woningbouwimpuls. Zoals in mijn brief van 29 augustus 2023 (Kamerstukken II 2023-2024, 32847, nr. 1078) aangekondigd, bleek er vanuit een eerste inventarisatie overweldigend veel animo voor de Startbouwimpuls. De groslijst leverde 2.195 unieke aanmeldingen op vanuit 246 gemeenten. Dit was goed voor bijna 260.000 woningen met een totaal bedrag uit alle aanmeldingen van € 3,3 miljard. Naar aanleiding van deze inventarisatie is het bedrag met de tweede suppletore begroting

2023 van BZK opgehoogd met € 50 mln. tot een totaalbudget van € 300 mln. Hiermee wordt met maximaal € 12.500 per woning (incl. btw) bijgedragen aan de bouw van 31.430 woningen. In de aanmeldperiode zijn 832 projecten aangemeld, voor een totale gevraagde bijdrage van afgerond € 860 mln.

Vraag 4:

Kunt u uiteenzetten hoe u de komende 10 jaar aan de woningbouwopgave gaat voldoen? Wat doet u per jaar – hoeveel budget heeft u per jaar beschikbaar voor welk middel in de komende 10 jaar?

Antwoord:

De beschikbare middelen voor Woningbouw van dit kabinet Rutte IV zijn grotendeels besteed. Zoals aangegeven in de brief van 22 mei heeft dit kabinet in 2022 en 2023 zo'n € 11 miljard aan Rijksmiddelen vrijgemaakt om bij te dragen aan de woningbouw en de daarvoor noodzakelijke maatregelen (Kamerstukken II 2023-2024, 32847, nr. 1178). De inschatting is dat hiermee de realisatie van ongeveer 700.000 woningen in de periode tussen nu en 2035 is ondersteund. Dit kabinet heeft met deze middelen een grote impact kunnen maken. De meeste woningen zullen de komende jaren nog gebouwd gaan worden, dus de impact zal de komende jaren ook nog zichtbaar blijven. De inzet op de woningbouwopgave voor de komende 10 jaar is aan een volgend kabinet. Zij zullen ook bepalen welk budget er voor de verschillende middelen beschikbaar komt.